

ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У ВЕЛИКИХ МІСТАХ

Ключові слова: запобігання злочинності, розумне місто, злочинність у великих містах.

Анотація. У тезах розглянуто заходи запобігання злочинності у великих містах. Встановлено шляхи запобігання вчиненню злочинів.

Ключевые слова: предупреждение преступности, умный город, преступность в больших городах.

Аннотация. В тезисах рассмотрены меры предупреждения преступности в крупных городах. Установлены пути предупреждения совершения преступлений.

Keywords: crime prevention, smart city, crime in big cities.

Summary. The article deals with measures to prevent crime in large cities. There are ways to prevent the commission of crimes.

Як у період становлення України як демократичної, незалежної та соціальної держави, так і на сьогоднішній час, актуальною залишається проблема зростання злочинності у великих містах.

Про те, що краще запобігти злочину, ніж карати за його вчинення, писав ще Ч. Беккарія [1]. На жаль, в період Радянської держави думка Ч. Беккарія не знайшла свого відображення на практиці, адже тогочасні методи зводилися до того, що невідворотність покарання є головним методом запобігання вчинення злочинів. Приблизно з 60-х років минулого століття профілактика злочинності стала одним із напрямків політики держав у всьому світі.

Виявлення і врахування територіальної різниці злочинності – ключ до ефективних заходів запобігання злочинам. Як зазначають дослідники, регіони України помітно відрізняються за рівнем злочинності, але тенденції його динаміки в усіх регіонах переважно збігаються. Ключовим фактором місця регіону за рівнем злочинності є ступінь його урбанізації. У регіонах з високим ступенем урбанізації рівень злочинності вище.

При дослідженні злочинності в різних регіонах країни, а саме при вивченні її особливостей перед дослідником постає завдання всебічного врахування великої кількості показників регіону, таких як: соціально-економічний потенціал, демографічна характеристика та міграційні процеси, політичний розвиток та ідеологічна спрямованість, інфраструктура. Вивчення регіональних особливостей злочинності важливе не лише з точки зору теоретичної кримінології, зокрема, для уточнення механізму детермінації злочинності та її змін, а й з практичного боку. Це пов'язано з можливістю обліку регіональних особливостей злочинності та їх причин в процесі диференційованої боротьби з нею в конкретних умовах [2, с. 136-138].

Важливим прецедентом та яскравим прикладом для інших міст є Рішення Київської міської ради від 14 квітня 2016 року №334/334 «Про затвердження міської цільової комплексної програми профілактики та протидії злочинності в м. Києві «Безпечна столиця» на 2016-2018 рр». Про збільшення рівня криміногенної ситуації свідчить статистика кількості облікованих кримінальних правопорушень (у 2013 – 44,3 тис., у 2014 – 53,1 тис., у 2015 – 63,5 тис.). У даному документі рада зобов'язала організувати 46 програм та призначила виконавців в особі державних органів. На наш погляд слід додатково запровадити наступні заходи:

1. Першим важливим способом запобігання злочинам є підвищення рівня соціальної обізнаності громадян щодо шляхів скорочення злочинності в місті. Реалізація цього заходу може бути проведена в формі семінарів, реклами, тренінгів, суспільно-політичних акцій та інше.

Даний етап може здійснюватися не тільки ЗМІ, а також громадськими організаціями, політичними діячами, працівниками правоохоронних органів. На нашу думку, важливим є проведення пропаганди в вищих навчальних закладах та закладах надання технічної професійної освіти, адже відповідно до статистики, найчастіше злочини скоюються особами віком 18-30 років.

2. Сучасні технології невпинно захоплюють наше життя і не використовувати їх задля безпеки було б нерозумно. Ми вважаємо, що ідеальним методом для запобігання злочинам є впровадження Smart City в великих містах України. У місті Харків було підписано меморандум про співпрацю між компанією «Vodafone Україна» та Харківською міською радою відповідно до якого до 2020 року планується впровадити smart-технології, які торкнуться всіх сфер громадського життя. Зокрема, планується реалізація низки проектів у категоріях «Smart-транспорт», «Smart-energy», «E-medicine», «Безпечне місто», «Екологія», «Утилізація сміття», «E-government», «Туризм». Це призведе до появи в Харкові «розумних» парковок, пішохідних переходів та світлофорів; оптимізації руху громадського транспорту; «розумних» зупинок, які дають можливість пасажирам відстежувати за допомогою онлайн-додатку рух транспорту; «розумного» вуличного освітлення; альтернативних джерел енергії [3, с. 48-50]. На жаль, поки що цей напрям в Україні обмежується встановленням камер відеоспостереження з можливістю розпізнавання номерних знаків, обличч людей та наявності датчиків диму. Але до ідеалу нам ще далеко. Також окремі спроби запровадження Smart City можливо побачити в м. Маріуполі, де реалізується дана програма. За приклад сучасного безпечного міста слід взяти столицю провінції Нінся-Інчуань(Китай). На даний момент це єдине в світі місто де не потрібні банківські картки та готівкові гроші. Замість них ви використовуєте власне обличчя. Для того щоб оплатити певну послугу чи покупку вам достатньо повернути обличчя до розпізнавальної машини, яка і зніме з вашого особистого банківського рахунку відповідну суму. У приміщенні місцевої адміністрації у відділі по роботі з громадянами працюють не люди, а голограми, тим самим уникаючи можливість скоєння корупційних злочинів.

3. Вже декілька років точиться дискусія щодо необхідності створення муніципальної варті. Відповідно до проекту Закону України «Про муніципальну варту» від 18.05.2015р. муніципальна варта – це орган в системі місцевого самоврядування, що створюється у порядку, визначеному Законом, з метою забезпечення на території, що перебуває під юрисдикцією відповідної ради, охорони громадського порядку, законності, прав, свобод і законних інтересів громадян та утримується за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету [4]. Основними завданнями органу є: профілактика правопорушень, забезпечення охорони громадського порядку на території юрисдикції відповідної місцевої ради, надання правової допомоги громадянам, забезпечення правил паркування автотранспорту та інше. Можливо у рамках окремої територіальної одиниці діяльність муніципальної варті, що фінансується з місцевого бюджету, буде саме тим органом, що зможе попереджувати вчинення правопорушень.

На нашу думку, це саме ті заходи запобігання злочинності, які є необхідними у великих містах.

Список використаних джерел:

1. Беккарна Ч. http://ek.nlu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_01/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=IBIS&P21DBN=IBIS&S21STN=1&S21REF=3&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=O преступлений и наказаниях [Электронный ресурс] / Ч. Беккарна ; сост. и предисл. В. С. Обнинского. – Москва : ИНФРА-М, 2004. – 184 с.
2. Сметаніна Н. В. Наукові підходи до теорії злочинності у сучасній українській кримінології : моногр. / Н. В. Сметаніна; за заг. ред. В. В. Голіни. – Х. : Право, 2016. – 192 с.
3. Головкін Б. М. Електронна система запобігання злочинності / Б. М. Головкін // 3 нагоди 100-річчя від дня народження професора М. В. Салтєвського : зб. матеріалів круглого столу, м. Харків, 30

жовт. 2017 р. – Харків, 2017. – С. 48–52. (дата звернення: 20.10.2018).

4. Проект Закону України «Про муніципальну варту» від 18.05.2015. URL:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=55192.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, асист Н. В. Сметаніна

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Матеріали XVIII студентської наукової конференції
з кримінології

(м. Харків, 28 листопада 2018 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2018

УДК 343.9:328.185(477)

A43

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (*голова*);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (*відповідальний секретар*);
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, доц. М. Ю. Валуйська;
канд. юрид. наук, доц. С. Ю. Лукашевич;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Таволжанський;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова;
канд. юрид. наук О. В. Гальцова;
канд. юрид. наук М. О. Маршуба;
канд. юрид. наук О. В. Новіков;
канд. юрид. наук К. Д. Кулик;
канд. юрид. наук М. Ю. Кутепов;
канд. юрид. наук Н. В. Сметаніна;
зав. лабораторією Ю. Г. Бойко

A43 **Актуальні проблеми протидії злочинності : матеріали XVIII студ.**
наук. конф. з кримінології (м. Харків, 28 листоп. 2018 р.) / за заг. ред.
А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2018. – 196 с.

ISBN 978-966-937-540-7

ISBN 978-966-937-540-7

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018